

Museum Z -

Prodám pozemek
ve Vysokém nad Jizerou pro
stavební účely.

Informace na telefonu

0438 / 934 60
0603 58 19 05

Vlastivědné museum Vysoké nad Jizerou
Vás srdečně zve na výstavu

**KERAMIKA, OBRAZY, SUŠENÉ
KVĚTY**

Helena Fügnerová

Marcela Bašťová

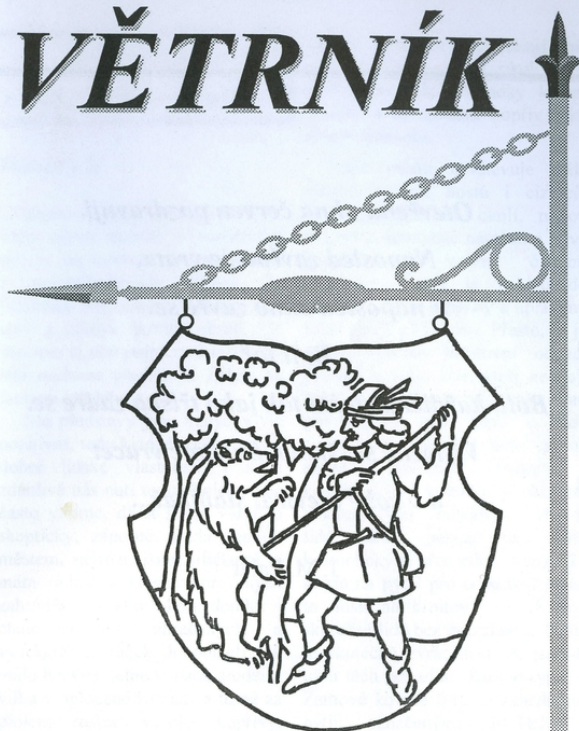
Markéta Vajsová

**Výstava je otevřena denně mimo pondělí
od 1. července do 30. srpna 2000
od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 16.00**

Zpravodaj MěÚ Vysoké nad Jizerou - Větrník 7-8/2000 vedoucí redaktorka
Ludmila Hnyková, náklad 450 ks, cena 10,- Kč. Příspěvky zasílejte do každého 3.
V na MěÚ ve Vysokém n. J. PSČ 512 11.
V roce 2000 vytiskl R. Friede, polygr. služby Roprachtice - tel./fax 0432/593 163

VĚTRNÍK

Červenec - srpen 2000

**ZPRAVODAJ MĚSTSKÉHO ÚŘADU
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU**

Otevřená okna červen pozdravují.

Naposled zavrou se vrata,

naposled okno zavře se.

Bolí to?

Bolí, každičká ztráta tak jako tříska zadře se.

Vždycky se, školo, budeme vracet

a v sobě otevírat slabikář...

J. M. Palát

ZPRÁVY z městského úřadu

Hovory S

„Namažte si krajíc léta úsměvem!“ Tato výzva zazněla v rozhlasové relaci „Jak to vidím“ z úst jednoho z nejoblíbenějších autorů dr. Františka Novotného. Pět prostých slov a takový bohatý obsah. Co všechno si pod pojmem úsměvného léta můžeme představit. Záleží na fantazii každého z nás.

Mé představy jsou vždycky víc pozitivní, tedy kladné, věřím spíš v dobré lidské vlastnosti, i když zdánlivě nás nutí to, co kolem sebe často vidíme, dívat se na všechno skepticky, záporně. Ráda chodím městem, nejrůznějšími uličkami, a mám radost z krásně upravených zahrádek, čistého okolí domků i chaloupek, z uhrabaných a vysekaných louček. Jenomže!! Jak málo hezky a letně vypadá moderní vilka v oplocené zahradě a těsně za plotem rostou vysoké kopřivy, šťovíky a kdejaký plevel, někde zase to „křáčí“ posekají, ale není toho, kdo by to uklidil.

Někteří majitelé pozemků by byli schopni vést sousedské „války“, kdyby je chtěl někdo o část pozemků připravit. A přitom

některé pozemky připomínají spíš džungli, která svému okolí moc půvabu nepřidá. Odpadky kolem kostela a ta spousta kopřiv také pěkně nepůsobí.

Naše město navštěvuje stále mnoho turistů, hostů i cizinců. Obdivuji nádherné okolí, novou výstavbu, upravené náměstí a nové obchody se vzorně čistými chodníky, pěkný je pohled do školního dvora a pěkný a upravený je už i park a hřbitovy. Přesto, že je dobře vyřešen hřbitovní odpad, najdou se stále lidé, kteří nedbají pokynů. Co si má pořádný občan pomyslet o tom, když v sudě označeném „kahánky“ nebo „sklo“ najde igelitové tašky s kosmetickými kelímky a různými kosmetickými odpadky? Mají-li lidé dost peněz na tolik kosmetických přípravků, nemají 35 korun na pytel pro odpadky? Musí to nosit na hřbitov? To už jsou skutečně lidé bez charakteru. To už je skutečně zvrácenost. A jsme-li už u těch odpadků! Kdo vysypal v Žantově koleně řůru se záhadnými pytlí označenými ELTEX - NOVOLEN, v nichž byly zbytky jakýchsi chemikálií? V případě, že by ten dotyčný neměl na pytel pro odpad, ať se hlásí na MěÚ!!! Třeba někomu označení na pytlích

napoví, kdo takto znečišťuje okolí obce.

V minulém čísle Větrníku jsme slíbili, že vás seznámíme s vyhláškou o nakládání s komunálním odpadem. Týká se každého z nás, neboť odpadky produkujeme všichni a jejím nejdůležitějším bodem je prokázat, jak občané s domovním odpadem nakládají. Musíme už konečně zamezit černým skládkám, ukládání domovního odpadu do košů po městě a spalování nejrůznějšího, často nebezpečného, odpadu, zejména plastových lahví a jiných umělých hmot na otevřených ohništích. Je sice pravda, že mnoho odpadků v různých taškách a pytlích odhazují cizí návštěvníci, ale bohužel je pravda také to, že je mnoho občanů mezi námi, kteří rádi plní popelnice sousedů nebo pohazují odpad, kam je napadne. Popelnice ani pytle ROTES si neopatří. Je třeba, aby sami občané našeho města našli odvahu na takové jevy upozornit. Nejde přece o žádné „donášení a udávání“, jde o čisté prostředí a tím i zdraví nás všech.

Stále slyšíme, jak si zamožujeme vzduch, atmosféru, jak budou jednou žít naše děti, a přesto tím jedovatým kouřem zamožujeme okolí. Pokud se pálí listí, stařiny, sena, je třeba dbát na směr větru,

dělat tu práci s rozumem, aby dým nešel k obydlím.

Všechno, o čem píšu, probírám s panem starostou. Je toho ale daleko víc, co nás trápí a o čem je třeba čtenáře informovat. Budu tedy pokračovat. Dalším námětem našeho pohovoru bylo plnění úkolů uvedených v minulém čísle.

Přípravy na usazení mariánského sloupu pokračují. Do poloviny července provede město betonové základy a práce, ke kterým je smluvně zavázáno. Pro vaši informovanost - na veřejnou sbírku na restaurování mariánského sloupu bylo k 7. červenci sebráno 28 600 korun, a to od dvou organizací a patnácti jednotlivců. Návrh na prapor byl vyvěšen, názory lidí jsou spíše negativní. Návrhy na prapor byly vyvěšeny, ale občané se k této problematice staví lhostejně. Budou vypracovány ještě nové návrhy, jejichž autorem bude pracovník, který se zabývá odborně heraldikou, prapory a znaky obcí.

O státní půjčky se přihlásilo cca 10 občanů. K 15.7.00 došly peníze a smlouvy s jedinci budou moci být uzavřeny. Ministerstvo regionálního rozvoje se vyjádřilo kladně k projektu bytových jednotek v rámci

depozitáře muzea a poskytlo městu 966.000,- Kč na 3 bytové jednotky. V dolní části parku je již pět laviček zabudovaných a další budou osazeny během měsíce. Pan Ivo Vodsedálek získal sponzory, kteří by dali peníze na prořezání a ošetření stromů v parku. Úkolem MěÚ bude zajistit firmu, která to provede. Chodník a dláždění u pošty již byly opraveny firmou P&P.

Od 3.7. - 3.8. měla být celoplošně opravena vozovka z Jablonce n. J. přes Tříč do Vysokého. Do dne korektury 15.7. se na silnici přes Tříč neděje vůbec nic. Jediná stavební činnost, která proběhla na státních komunikacích, byla oprava části spadlé komunikace na silnici III. Třídý Vysoké - Hradsko.

Jak paradoxní !!! Kdo podá vysvětlení ?!

Současnou největší akcí těchto dvou měsíců je nátěr oken a úprava parapetů v ZŠ ve Vysokém. Tato akce představuje částku 300 tisíc korun.

Myslím, že informaci, které jsem vám zprostředkovala, je hodně. Kéž by se všechno, co si přejeme, splnilo. Přestože ve dnech, kdy Větrník píšeme, víc prší, než svítí sluníčko, chci se držet své víry v to, že na světě je víc dobra a slunce. A proto končím

s Vladislavem Vančurou: „Léto budiž pochváleno.“

*Z rozhovoru se starostou
zapsala Ludmila Hnyková*

POZOR! POZOR! POZOR!

Nové číslo na městského vodáře Martina Nesvadbu je (mobil) 0604 33 94 98. Všechny poruchy, přerušení dodávky vody, všechno hlase tomuto technikovi.

Blahopřání

Na dotazy mnoha čtenářů objasníme, kdy a komu chodí při jubilejních dnech blahopřát členové sociální komise při MěÚ.

Tu tvoří:

dr. D. Ďurďa, předseda
I. Ďoubalíková, pečovatelka
J. Kellnerová, účetní MěÚ
S. Hejralová, zdravotní sestra
I. Řehořová, knihovnice
J. Černá, zdravotní sestra, Stará

Ves

A. Chmelíková, zaměstnankyně
ÚCHRPCH, Tříč

H. Raková, důchodkyně,
Sklenářice

František Knop, rolník,
Helkovice

Blahopřát se chodí občanům
našeho města a uvedených obcí, a

to ode dne, kdy dosáhli 80 let a potom následně každý další rok. K těmto výročím jednotlivců patří i blahopřání ke zlatým a diamantovým svatbám, tzn. 50 a 60 letům společného života.

Je pravidlem, že delegace chodí v den jubilea, ale je možné, aby přišla o den dříve nebo později, jestliže se daný den někomu nehodí. Stačí zavolat a požádat o změnu data návštěvy.

Jednotliví členové komise mají přidělené úseky a jejich jubilanty. Jedná-li se o občany, kteří se jakýmkoliv způsobem zasloužili o prosperitu města, je k delegaci přizván i starosta města.

Jmenovaná komise přiděluje umístění žadatelů o byt DPD (dům pension pro důchodce). Upřednostňování jsou obyvatelé našeho regionu, ale je velký zájem i ze širokého okolí.

K 15.7. je jeden malý byt volný a bude neprodleně přidělen.

zanepřázdňení nastudováním dvou divadelních her a účasti na mezinárodním festivalu v německém Paderbornu, kde vystoupili s „Měšťákem“. To divadelníkům každý jistě uzná, ale ve Vysokém je několik dalších sdružení, která by byla ochotna akci pro děti uspořádat. Stačilo včas to oznámit a domluvit se. Je to škoda, tím spíše že v okolí oslavy dětského dne proběhly.

lh

Zprávy z muzea za I. pololetí r. 2000

Návštěvnost v I. pololetí

4.986 osob včetně dětí, v červnu pak hlavně školní výpravy

Výstavy

Grafika B. Doležala

Medijní kresby

Velikonoční zvyky a jarní hry dětí - předvádění ve spolupráci s Klubem lidové tvorby

Menší výstava v Krakonoši pro akci Král bílé stopy

Nepál - Indie - fotografie Ing. L. Holubce

Prodejní výstavka dřevěných hraček

Současné výstavy

Prodejní výstavka dřevěných hraček z Bozkova

Retrospektivní výstava Vysocko za posledních 100 let
Keramika, obrazy, plastiky, aranžované suché květiny - prodejní výstavka

Spolupráce na připravovaném sborníku Romana Karpaše 20. století v severních Čechách

Soupis nejvýznamnějších událostí a fotodokumentace posloužil současně i pro naši výstavu Vysocko za posledních 100 let

Opravy a restaurování

model chalupy Fr. Hanuše, figurky do betléma, drobné předměty ze sklepa a půdy

Práce na expozicích

Pokračování obkladů - roubení v selské světnici

Upravena expozice odboje za 2. svět. války - oběti, seznam nebyl úplný, ve spolupráci s p. Vančatou získány údaje o našich letcích

Turnovské muzeum - Dr.

Prostředník, archeolog

provádí soupis a posouzení zbytků nádob a kachlů nalezených na Nistějce, které ležely neurčené po celou dobu v muzeu ve sklepě. Později z nich bude uspořádána výstavka.

Fotografování - proměny města v posledních letech

pro výstavu a jako dokument doby pro muzeum

Inventury a ochrana sbírek

Pokračováno na inventurách v I. patře - vitriny. Zjištěna krádež mincí v hodnotě 5 tis. Kč ze zašroubované vitriny. Aby bylo zamezeno dalším krádežím, byly drážky do šroubů zbrusu.

Muzeum navštívil Ing. Korda z ministerstva kultury a přislíbil instalaci kamer, vedení je zavedeno již dříve až do prvního patra.

Předměty zjištěné jsou dále porovnávány s inventurní knihou a zapisovány do PC.

Nově získané předměty darem

Pláštěnka vlněná s kapucí, prkénko rýhované, kolébka, speciální nůžky, klobouky dámské z 30. let, grafický list B. Doležala - zarámováno

V muzeu si můžete zakoupit

Knihu Hadí štěstí - pověsti z Krkonoš od Jaromíra Horáčka

Brzy získáme pohlednice s motivy Zapadlých vlastenců od A. Kašpara
Aranžované suché květiny, dřevěné hračky

18. až 21. 7. předvádění lidových technik spojených s prodejem - KLT Praha

Reklama

Celkem deset typů letáček, které rozdáváme návštěvníkům - popularizují naše muzeum i město po celé republice a zároveň

zodpovídají nejrůznější otázky typu, jaký je vztah mezi Vincencem, Josefem a Karlem Kramářovými, dále jsou to např. pamětihodnosti chrámu Páně - Vysocká madona a základní informace o městě.

Víte, že...

... pan Bořek Kučera z Vysokého nad Jizerou rozšířil řady držitelů stříbrné plakety profesora Jana Janského za dvacet bezplatných odběrů krve? Gratulujeme a přejeme hodně zdraví.

... hotel Morava má nové vedení? Nová paní vedoucí se jmenuje Blanka Fryčová, je z Ústí nad Labem. Delší dobu byla podnikatelkou v pohostinství v Lázních Libverď.

Morava má nyní 58 lůžek III. cenové skupiny vhodné pro rodinnou rekreaci s dětmi, školy v přírodě, má možnost poskytovat služby důchodcům, invalidům, ale ne vozíčkářům, protože na to není hotel připravený. Dále může sloužit zájezdům i projíždějícím autobusům. U stolů je 100 míst, ale je třeba objednávky, možnost i telefonicky. Za obstarání zájezdů zaplatí hotel i provizi. V hotelu

jsou dva televizory, je možnost na přání zajistit i hřiště. Město samo má koupaliště, muzeum a v celém okolí sít' značených turistických cest.

V případě zájmu pořádá hotel večery při harmonice nebo s country kapelou.

V hotelu je restaurace, nekuřácká jídelna a společenská místnost. Otvírací doba je denně od 9.00 do 23.00 hodin.

Paní vedoucí je zároveň i kuchařkou a nabízí bohatou domácí kuchyni. Oblíbené jsou plněné bramboráky a lahůdkový prejt se zelím. Hotel zaměstnává ještě správce, servírku a pokojskou.

Vedení hotelu Morava zve srdečně všechny Vysocké i hosty. Přijďte se přesvědčit o jeho kvalitě.

Školní okénko

MŠ

Letní zprávičky z naší školíčky

Není to tak dlouho, co se naše děti těšily na velikonoční pomlázku a už jsou tady PRÁZDNINY!

Už jsme jim otevřely dveře, ale poohlédneme se. Před velikonočními svátky jsme se trochu „bály“ při „strašidelné pohádce“ divadélka z Liberce.

Aby se budoucím školáčkům dobře pracovalo ve škole, pozvaly jsme zástupce firmy, která se zabývá prodejem kvalitních školních potřeb. Nejen rodiče našich dětí, ale i veřejnost měla možnost vyslechnout instruktáž, vyzkoušet a nakoupit vše potřebné pro nový školní rok.

V dubnu také proběhl zápis dětí do MŠ, který jsme spojily se dnem otevřených dveří.

Měsíc květen zahájilo divadelní představení *Loupežnické pohádky*.

Ideální počasí tohoto období nás vylákalo hned k několika výletům. Na kolech se s námi rodiče a děti vydali k opékání vuřtů. Nejdelším výletem byla návštěva ZOO v Liberci. Byli jsme společně „omrknout“ koupaliště, jak je připraveno pro naše prázdninové hrátky. V závěru května se předškoláci ještě podívali, jaké to bude, až za tři měsíce usdnou do školních lavic.

Poslední kulturní zážitek v tomto školním roce si odnášíme z divadelního představení *Popleta*. Již druhý den poté měli předškoláci možnost ukázat všem, jak se

připravili na školu. Jako každý rok i letos se školácci oficiálně rozloučili s docházením do naší školky. Zatím poslední vydařenou akcí bylo pozvání na zmrzlinu a čokoládku s drobnou hračkou od manželů Fejklových, kde se děti při diskotéce tanečně vyřádily.

Abychom pobyt dětí v MŠ ještě více zkvalitnily, využily jsme příležitosti a doplnily inventář školy o nové zařízení pro námětové hry, o hračky a pomůcky. Touto cestou děkujeme všem sponzorům, kteří se podíleli na finančním a materiálním zabezpečení této akce.

Všem dětem, rodičům a čtenářům Větrníku přejeme spoustu nezapomenutelných zážitků o dovolené.

Kolektiv MŠ

ZŠ

Akce Eco podruhé

Možná vám naši žáci v polovině května taky trochu provětrali půdu a zbavili vás starého, zbytečného papíru. Po dvou letech jsme totiž opět oživilí Akci Eco a uspořádali její druhý ročník. Městem se znovu proháněly děti s kárkami, zajednávaly si sběrový papír po

sousedech, v obchodech a vytvářely si papírové základny. To vše, aby právě jejich třída nad ostatními v soutěži vyhrála. Vítězství však bylo jen částečnou motivací, podstatné bylo, že papír, který mohl skončit třeba v ohni nebo na skládce, bude po recyklaci v papírnách znovu sloužit. Co nejvíce sebraného papíru a pár zachráněných stromů, to byl i náš malý a poněkud opožděný příspěvek k problému Dni Země.

Týden měli žáci na shromažďování papíru a dva dny se pak na školním dvorku vybíral. Do Akce Eco se zapojilo všech devět našich tříd. Ačkoliv se mohlo například zdát, že první ročník je ještě příliš slabý na takovou soutěž a poslední ročník může projevoval nezájem, protože je už jaksi „za vodou“, bylo nakonec obdivuhodné pozorovat nadšení naprosto všech. Ale spíš než slovní chvála jsou výmluvnější následující čísla. Žáci naší školy nasbírali přibližně 13 tun starého papíru, jen samotná 4. třída ho nashromáždila 3634 kilogramů a stala se jak vítězem na prvním stupni, tak vítězem celkovým. Na druhém stupni byla nejlepší 8. třída s 1328 kilogramy papíru. A i když by mohly další cifry působit nepřehledně, ještě pro zajímavost dodejme, že nebylo například třídy, která by na školní dvorek

nenavozila alespoň půl tuny sběru. A protože každý odevzdaný kilogram ocenila pasecká papírna Emba jednou korunou, mohli se žáci navíc těšit ze slušných příspěvků do třídních kasiček.

Celou akci bychom sami jistě nezvládli, a proto patří velký dík Střední integrované škole ve Vysokém, která nám ochotně vyšla vstříc a pomohla nám zajistit odvoz papíru do Pasek. Panu Zelinkovi a panu Plúchovi a několika učům stejně jako některým mládežníkům z 8. třídy děkujeme zejména za věnovanou sílu a čas.

Mgr. Petr Pýcha

Návštěva Roprachtic

V úterý 9. května jsme se pěšky vydali do Roprachtic, abychom se podívali, kde bydlí naši spolužáci. Počasí nám přálo - celé odpoledne svítilo sluníčko.

Nejdřív jsme se podívali do školy, posadili jsme se do starých lavic a spolužáci z Roprachtic nám ukázali, kde minulé tři roky seděli a učili se. Potom jsme se vydali k Duškovům, kde pro nás dokonce napekli mísu koláčků a připravili i pití. U Pacholíků jsme si z uctivé vzdálenosti prohlédli býka i

hezkeho koníka. Vylezli jsme lesem do prudkého kopce a ocitli jsme se na konci vsi u Václavíků. Cestou k autobusu jsme ještě dostali napít u Pacholíků, ale největší zážitek nám přichystala paní Janatová. Pozvala nás do své dílničky, kde vyrábí skleněné vánoční ozdoby. Dokonce každému dala jednu ozdobku na památku.

Výlet se nám opravdu moc líbil, poznali jsme hodně lidí v malebné vesničce a už se těšíme na další putování.

*Kája Bárta, Honza Simon,
Honza Čech, 4. třída*

Bezvadní rodiče mají bezvadné děti (a naopak)

Pravdivost této věty jsem si znovu ověřila ve čtvrtek 18. května odpoledne.

Třídvacet rodičů si přišlo zahrát se svými dětmi „bojovku“. Moji čtvrtáci jim připravili otázky a úkoly a rodiče při jejich plnění „hupsli“ rovnýma nohama do dětských let. Zpívali, řešili otázky z dějepisu a zeměpisu, skládali z papíru vlašťovky a parníky, sbírali dříví na táborák...

Přesto, že počasí hrozilo každou chvíli deštěm, byli rodiče vtipní (Třicetiletá válka trvala 29 let a 12

měsíců!), usměvaví, báječní. Strávili se svými dětmi kus odpoledne - bez ohledu na to, že doma možná čekalo neumyté nádobí, hladoví králíci, neposečená louka, kapající vodovodní kohoutek... Pochopili, že bezvadné děti se vychovávají i tím, že se s nimi vyřádní, nebo je vidíme, jak se snaží s ostatními dětmi (třeba při opékání uzenek...)

To, že jsme nakonec přece jen zmokli, nám dobrou náladu nezkazilo. A děti určitě od srdce přednesly rodičům básničku, kterou samy složily a která končila slovy: „... že jste bezva kamarádi, tak vás máme hrozně rádi.“

I já děkuji všem třídvaceti rodičům a jsem ráda, že jsem s nimi a jejich dětmi mohla spolupracovat.

Pavla Prokopová

ISS

Závěr školního roku v ISS Vysoké nad Jizerou

Závěrem školního roku se v ISS finišovalo. Proběhly maturitní zkoušky nástavbového studia, v důsledku přechodu na devět tříd

základní školy chyběl čtvrtý ročník obchodní akademie.

Z třiceti chlapců, kteří nastoupili do nástavbového studia v 1. ročníku, jich odmaturovalo šestnáct. ISS se připravuje na státní maturity, což se projevuje i vyššími požadavky na žáky. Tento trend je patrný i ve výběru uchazečů do 1. ročníku nástavbového studia. Z osmašedesáti přihlášených jich bylo přijato třicet.

Škola zaznamenala velký zájem i o nově otevírané dálkové studium oboru podnikání v technických povoláních. Studium bude realizováno jednou za čtrnáct dní, a to v pátek, před klasifikací se žáci sejdou na opakovacím soustředění.

Pro žáky 3. ročníků učebních oborů byl závěr roku též náročný. Museli prokázat své znalosti u závěrečných zkoušek nejen v teorii, ale i v praxi. Letos se na praktické závěrečné zkoušky - opravy motorových vozidel - kladl velký důraz a ne každému se podařilo zkoušky úspěšně vykonat.

Jsmo velmi rádi, že žáci 2. a 3. ročníků mohou po celý měsíc červen využít brigád ve firmě Škoda auto, závod Vrchlabí, s níž škola spolupracuje. Žáci získávají lepší motivaci pro školní práci. Školní rok skončil, žákům nastaly prázdniny, ale je třeba připravit nový školní rok. U nás do něj

nastoupí žáci pěti ročníků denního a jedné třídy dálkového studia. Pro ně musí být vybaveny učebny, třídy, žákovské domovy, zkrátka vše potřebné. O prázdninách proběhne druhá etapa plynofikace školní budovy a budou opraveny závady.

Ing. Markéta Zelinková,
ředitelka školy

Ještě zájezd ISS do Vídně

Vídeň, hlavní město Rakouska, má dnes asi 1,6 milionů obyvatel. Byla založena před dvěma tisíci lety na místě románského vojenského tábora Vindobona. Také studenti naší školy měli možnost objevovat krásy tohoto města. Dominantu tvoří Stephansdom (chrám sv. Štěpána), nejkrásnější gotická stavba Rakouska, kterou jsme si prohlédli již v úvodu našeho výletu. Dále jsme zavítali do obrazárny Umělecko - historického muzea. K naší cestě za poznáním Vídně patřila rovněž návštěva zámku Belvedere, který se řadí k nejkrásnějším barokním stavbám v Evropě. Se zatajeným dechem jsme obdivovali kouzla zámku Schönbrunn s nádherným parkem,

kde často pobývala i rakouská císařovna Alžběta Habsburská přezdívaná Sissi. Na co se ale všichni těšili nejvíce, byl bezesporu proslulý lunapark Prater, který představoval stylové zakončení našeho zájezdu.

Lucie Klingerová, II. OA

Z KULTURY

DIVADELNÍ KUKÁTKO

Divadelní týden evropské kultury v Paderbornu

Se společným česko-francouzským projektem - dvojazyčným nastudováním Moliérova *Měšťáka slechticem* - vystoupili vysočtí ochotníci a jejich normandští přátelé již několikrát. Naposledy obdrželi pozvání na mezinárodní festival v německém Paderbornu, který se konal ve dnech 14. až 18. června. Jak vše probíhalo?

Dlouho se řešila hlavně otázka dopravy, protože bylo nutné překonat více než 1300 kilometrů, a to v době, kdy ceny autokarů se vyšplhaly už vysoko. Ochotníci se nakonec rozhodli jet osobními auty a na benzin se složit. Festivalu se

mohli zúčastnit i díky TJ Jiskra Vysoké nad Jizerou, která zapůjčila Volkswagen tranzit, firmě TTS Semily, firmě Eprona, a.s. Rokytnice nad Jizerou a slečně Šárce Slavíkové. Do Německa putovaly také kulisy, kostýmy a zásoby jídla. Cesta začala ve středu 14. června ve 2:30. Divadelníci jeli v šesti autech a na místo určení dorazili, i když po různých peripetiích, nakonec všichni. S občasným blouděním a vzájemným ztracením se se počítalo předem a opravdu, nikdo nebyl zklamán. Členkami výpravy byly také zástupkyně Ministerstva kultury a pořadatelů Jiráskova Hronova.

Naši bydleli v misionářské ubytovně řadových sester v Neuenbekenu, asi 16 kilometrů od Paderbornu. Dům byl úplně nový, ještě nedostavěný, jeptišky o ně vzorně pečovaly.

Zhlédli většinu představení, i když ne pokaždé všichni, protože zkoušeli. Ještě v den příjezdu to bylo představení seniorů z Düsseldorfu *Reineke Fuchs* od J. W. Goetha. Za zmínku stojí také úspěšné představení Slováků z Partizánského *Kriegsgeschichten* Isaaka Babela. V dalších dnech se seznámili s uměním sarajevských a finských ochotníků, zaujala je i divadelní skupina Lörrach s

představením *Barbarische Hochzeit* režirovaným Čechem Václavem Spiritem, které bylo propracováno po všech stránkách. Velmi profesionální a pěkné bylo vystoupení tanečního studia „M“ z Litvy. Navštívili také dvě představení pro děti a zhlédli úpravu *Romea a Julie* v podání německy mluvících Belgičanů, představení s hudbou, opět velmi pěkné a živé. Posledním bylo v den odjezdu taneční vystoupení Krakovanů *Mix 21*.

Přípravy na představení *Měšťáka šlechticem* začaly na naší straně samozřejmě už ve Vysokém, asi 14 dnů před odjezdem. Situace byla komplikovaná tím, že spolek uváděl dvě hry - *Potopu světa* a *Charleyovu tetu* - a *Měšťák* byl tedy v tu dobu třetím aktivním kusem. Šetřilo se časem, zkoušelo se tak, aby se všem vyhovělo. Nejprve se studoval videozáznam, potom se přešlo na jeviště. Došlo ke změnám v obsazení jak na české, tak na francouzské straně. V Paderbornu divadelníci zkoušeli celý den před představením v mládežnické ubytovně, kde měli k dispozici jednu kruhovou místnost. V pátek dopoledne, v den pro naše ochotníky nejdůležitější, se technická skupina DS Krakonoš seznámila se zázemím paderborského divadla a připravila scénu a nasvícení

pro odpolední představení. Překvapivá byla vysoká úroveň technického zázemí, téměř neuvěřitelná zase čistota, která vládla i v takovýchto prostorech. Odpoledne se konaly ještě poslední zkoušky a v pět hodin, resp. jak je zvykem trochu později, se začalo hrát v sále zaplněném zhruba z jedné třetiny. Takto relativně nízkou návštěvnost však měla téměř všechna představení. Nakonec vše dobře dopadlo, dostavil se i potlesk. Při hodnocení na setkání s pořadateli měl *Měšťák* docela dobrý ohlas, a to především pro neobvyklou spolupráci dvou souborů, které si sice nerozumí jazykově, ale herecky mají k sobě blízko.

Na tradiční turnaj v petánku nedošlo, hráči však pilně trénovali. Hudební nástroje odpočívaly, protože času bylo málo.

Na závěrečném posezení všech zúčastněných souborů v tamním muzeu Kaiserpfalz byla hlavním organizátorem Divadelního týdne evropské kultury Franzem Josefem Wittingem mj. vyzdvížena úroveň vysoké divadelní přehlídky, která po organizační stránce patří k těm nejlepším.

Podle záznamu z cesty zpracovala Alice Sládková

Cesta A.D. od nalezince k ministroví

Cesta z nalezince k ministroví patrně nemůže být nezajímavá. Navíc pokud vede přes Evropu, Afriku, Asii a Ameriku, dal by se o člověku, který jí prošel, jistě napsat román. Anebo natočit film.

Desátého června na malém sále divadla Krakonoš měli Vysočtí možnost zhlédnout medailon Ing. Aloise Duška, pod jehož námětem, scénářem a režii je podepsán učitel vysoké základní školy Petr Pýcha. S Ing. Duškem se seznámil o prázdninách v létě 1998 na pracovním zájezdu vysokých ochotníků ve Francii, kde „Lojzík“ působil jako tlumočník. Sblížil je společný zájem o existencialismus a dílo Vladislava Vančury, při hovorech pak došlo i na nejrůznější zážitky a perličky ze života Ing. Duška. Protože ten je mj. dobrým vypravěčem a po čase v zásadě nebyl proti tomu, aby se o něm natočil film, Petr Pýcha tak učinil.

Točilo se ve Vysokém a v Praze. Za kamerou stál Honza Vaverka mladší, jenž měl na starosti také technicko-organizační zabezpečení. Hudbu pro film - ta v něm slouží pouze jako podpůrný prostředek - vytvořil Andrej Željazkov, učitel ZUŠ v

Pardubicích, jinak hudební experimentátor, který má i kapelu Blow. Zvuk měl na starosti Michal Duben, střih Jan Kašpar. Vzájemná spolupráce všech zainteresovaných byla velmi dobrá. Natočené materiály se zpracovávaly ve filmové střížně výukového střediska jaderné elektrárny Temelín.

A ústřední postava celého projektu? Alois Dušek skutečně pobyl krátký čas v nalezinci, protože maminka byla nemocná a pro tatínka by péče o novorozeně byla přece jen velkou starostí. Vystudoval vojenské gymnázium a stal se vojákem z povolání. Ve studiu pak pokračoval po několika letech na Vysoké škole ekonomické v Praze, kterou navštěvoval při zaměstnání. Zabýval se ekonomikou v mezinárodních vztazích a v PZO Polytechna dělal v oddělení licenci. Technicky a organizačně zajišťoval velké stavby v cizině. Působil i jako poradce ministra obrany. „Přežil“ tři, pány Vacka, Dobrovského a Baudyše. Jak už jsem uvedla, navštívil čtyři kontinenty. Jeho dosavadní život byl dobrodružný, ale ani jeho profesní, ani soukromá část nebyla jednoduchá.

Svou roli v tom sehrály i pro minulou dobu nepřijatelné politické názory ...

Věřím, že Vysočtí budou mít ještě možnost seznámit se s osudy tohoto na první pohled nenápadného, velmi zajímavého člověka. A Petru Pýchovi a Honzovi Vaverkovi přeji, aby jejich film našel diváky i jinde.

Alice Sládková

UPOZORNĚNÍ

Vážení, je mi velmi líto, že v letošním roce vás nebudeme moci pozvat na taneční představení naší školy. Důvodem je obsazení divadla v termínu našeho soustředění ve Vysokém nad Jizerou.

Představení sice proběhne v prostorách sokolovny, ale bude z kapacitních důvodů pouze pro rodiče našich žáků.

Ještě jednou se vám omlouvám a doufám, že nám zachováte přízeň v dalších letech, kdy snad podobné problémy nenastanou. Děkuji vám za pochopení.

Dana Malá, DaM Taneční škola
Jablonec nad Nisou

Zapadlí vlastenci - Rais kontra Metelka

I. část

Zapadlé vlastence napsal učitel Karel Václav Rais v roce 1892 za prázdninového pobytu v Sobotce a v roce 1894 vyšli poprvé knižně. Stali se takřka rázem nejoblíbenější knižkou Raisovou, vyšli za jeho života celkem devětkrát a dosáhli poté několika desítek vydání dalších, zejména když kniha byla doplněna ilustracemi Adolfa Kašpara. Jejich autorovi bylo v roce 1892 třiatřicet let.

Knihu o zapadlých vlastencích Rais velice miloval. „Ty Zapadlé vlastence psal jsem s velikou láskou,“ svěčuje se příteli, „dlouho jsem se na ně chystal a byl jsem šťasten, když jsem je dělal.“

V roce 1922 získalo nakladatelství Unie k ilustrování *Zapadlých vlastenců* Adolfa Kašpara. V září odevzdal Kašpar prvních sedm akvarelů a Rais se byl na ně v nakladatelství podívat. Pln radosti napsal Kašparovi dopis: „Obrazy Vaše prohlížel jsem pln radosti a věru srdce nad nimi okřálo. Samy o sobě jsou to práce rozkošné a vzhledem ke knize vystihují vše. Zimní příroda, škola,

farní kuchyň, pomocníkův pokojík, varhany atd. vystihují mou představu. A postavy! Ano, to jsou oni, jak asi v mé mysli žili!“ Rais přiložil k dopisu několik obrázků z hor kolem Vysokého a Pasek „jen pro informaci“ a dodal: „Moje kniha není naprosto věrným obrazem všeho, není žádnou kronikou, jen základní věci a místa jsou odtamtud, nejedná se tedy nijak o plnou věrnost.“ Kašpar byl *Zapadlými vlastenci* zaujat do té míry, že se vypravil v únoru 1923 do Vysokého a do Pasek. Zdržel se tam plných pět neděl, protože se mu zalíbily zimní hory a zajímavé dědiny s lidovými stavbami, a přivezl si odtud do moravských Loštic, kde měl ateliér, tolik náčrtů a podnětů, že byl s dalšími ilustracemi do měsíce zcela hotov.

Rais v úvodní poznámce ke knižnímu vydání *Zapadlých vlastenců* pokládal za vhodné sdělit čtenářům: „Krkonošský můj přítel zvěděv, že se připravuji napsati historii ze staré školy české, zapůjčil mi zápisky horského písmáka Václava Metelky, nyní již dávno zesnulého, jenž za mladých let býval školním pomocníkem na horské lokálii, později rolníkem a houslařem v Pasekách u Vysokého nad Jizerou. Mezi rodinnými, mravokárnými, hospodářskými i kantorskými poznámkami denními

našel jsem tam též hojně vlastenecké výlevy a stesky, črty z tehdejšího života vůbec a z kantorského zvláště, jež se mi vroucností i pravdivostí svou a bohatými detaily dobovými výborně hodily. Připomínám to pro památku onoho zvěčnělého horského vlastence.“

*Vychovatelství je úřad vznešený,
jenže je smíšen s hladem.
Kdo se třpytiti chce jako hvězda,
buď učitelem.*

Věnceslav Metelka

Pokračování příště
*Z knihy Vladimíra Kovářika
„Slavní a zapomenutí“ vybral
Jaromír Kavan*

MÚZY

Často slycháváme, že někoho políbila Múza. Múzy byly řecké bohyně, dcery nejvyššího boha Dia a bohyně paměti Mnemosyné, celkem jich bylo devět. Připomeňme si je.

Nejčastěji slycháme o Thálii (cena Thálie), Múze divadla. Dále jsou to:

Úraniá - Múza hvězdářství (je nejučenější)

Erató - milostného básnictví
 Euterpé - radosti, lyrických zpěvů
 Kleió - dějepisu, historie
 Terpsichoré - tance
 Melpomené - tragických pěvců
 Polyhymnia - vznešenosti
 (hymny, ódy na vlast, na národ)
 Kalliope - básníků, recitace.

Slušnosti není nikdy dost Recepty na dobré mravy

5. část

Než přejdeme k tomu, jak prostírat a jak jíst, zmíním se stručně ještě o dalším důležitém stolním nádobí - o talířích, mísách a miskách.

Na polévku se používají velké hluboké talíře, případně šálky nebo bujonové misky. Hlavní jídlo se servíruje na velké mělké talíře. Ty menší ploché se používají na předkrmy a ještě menší na dezerty. Saláty se nabírají do salátových misek, kompoty do misek kompotových. Pokud se servíruje tak, že stolovníci si sami berou z mis, pak se polévka přinese na stůl v příkryté míse a tam se z ní poklop sundá. Samozřejmě potřebná je naběračka. I ostatní pokrmy jsou na a v mísách k tomu určených. Nabízejí se z levé strany, jestliže

mísa mezi hosty koluje, tak zleva doprava. Na stole nesmí chybět slánka, pepřenka a dochucovadla, resp. to samé ve větším množství, pokud je stolovníků více.

Hluboký talíř se klade na mělký. Vpravo blíž k talíři bude nůž ostrým k němu a lžice špičkou nahoru. Nalevo vidlička hroty nahoru a ubrousek. Kompotová lžička se pokládá nad talíř špičkou nahoru, rukojeti k pravé ruce. Podává-li se jídlo z ryb nebo drůbeže, je potřebný talířek na kosti. Sklenice na nápoj má své místo vpravo, nad příborem. V případě slavnostního menu, kdy se většinou servíruje i předkrm, se talíře přinesou až po jeho snědení. Příbory se pokládají podle pořadí chodů, tak, aby se postupně braly zkráj, tzn. pokud bude první předkrm, příbor k němu určený bude nejdál od talíře. Po každém chodu se odnese použité nádobí, odebírá se zprava. Použité příbory se pokládají na talíř držadly k pravé straně a jsou u sebe.

O člověku může hodně prozradit i způsob, jakým jí. U stolu sedíme vzpřímeně. V jídle se ani nenimráme, ani ho do sebe neházíme, nemlaskáme, neskráme a nevydáváme jiné nevhodné

zvuky. Nemluvíme a nepijeme, dokud máme jídlo v ústech. Než přiložíme sklenici ke rtům, oťme si je do ubrousku. Hostitelku jistě potěší, když nám chutná, nedáváme jí to však najevo slastnými vzdechy, výkřiky nebo mimikou. Její umění pochválíme, když dojme. A co bychom dále měli a neměli?

Pokud možno, nenecháváme na talíři zbytky, tedy nabere si nebo si necháme naložit jenom tolik, kolik zvládneme zkonsumovat. Na druhou stranu nenasoukáme do sebe všechno za každou cenu. Jsme-li hostitelé, „neznásilňujeme“ návštěvu tím, že jí vnucujeme větší množství jídla, než o jaké má zájem. Když se dobrovolně přecpeme, budeme tiše trpět a přemýšlet o onom starém známém, rozumném a zdravém „jez do polosyta, pij do polopita“. Uvolňovat si pásky a rozepínat knoflíčky je nepřipustné. Svými řečmi ani chováním nesmíme ostatním kazit chuť. Že nevyškrabujeme talíře a neolízujeme nože, byť by se jednalo o nejvybranější delikatesu, je snad zbytečné připomínat. V jídle se nevrátíme rukama, je možné uchopit do dvou prstů kůstku z drůbeže a maso decentně ukousnout. Prsty pak oťme do ubrousku, zásadně k tomu

nepoužíváme lem ubrusu či součást vlastního nebo cizího oblečení. V tomto duchu vychováváme i děti, které nutnost dát najevo lásku k rodičům přepadně často právě po nějakém jídle, kdy se chtějí pod takovou průhlednou záminkou jenom nenápadně utřít.

Nápoje nepožíváme „na ex“, neproplachujeme si jimi ústa a nekloktáme. Lžička ke kávě, čaji či grogu se podává proto, aby se tekutina zamíchala. Nápoj jí nepojídáme ani ji nenecháváme v šálku nebo sklenici. Sáček s čajem po vylouhování odkládáme na talířek.

Maliček čouhající do prostoru při konzumaci jídla či pití není známkou vybraného chování a elegance. Naopak.

Stůl je místem, u kterého se dá, pokud se tam sejdou příjemní lidé a dobré (byť úplně jednoduché) jídlo, vytvořit velmi příjemná atmosféra. Ať se vám to, milí čtenáři, pokaždé podaří.

Alice Sládková

Z HISTORIE dávné i nedávné

Hostinec U Slunce

Dnes rodinný dům (čp. 1) Josefa Martince v Zákostelí ve Vysokém nad Jizerou, bývalého řezníka. Prvním majitelem od roku 1850 byl Jan Nosek, oprávněný „toliko k šenkování a strojení jídel“.

Po dalším nájemci měla hospoda firmu: Matouše Martince hostinec U Slunce s namalovaným sluníčkem. Pan Martinec byl vysoký, měl dlouhé bílé vlasy a vypadal opravdu jako svatý Matouš. Jeho žena byla velice silná, všechno vedla a zařizovala. Říkalo se jí „Sluncouka“. Trpěla kleptománií. Každou chvíli si někde něco „povzala“ a přisvojila. Když byla přichycena, říkala: „A to já si jen vypůjčila, tiše, tiše, nic se nestalo.“ V roce 1919, 1920 koupil hospodu od Martince Jindřich Kašťák, majitel sodovárny. Za něj hospoda ožila, zejména o jarmarcích tam bývalo živo, protože vedle na „malém rynku“ se konaly dobytčí trhy. Jindřich Kašťák také zavedl šenk přímo do hostinské místnosti. Do té doby se chodilo pro každý půllitr do sklepa. Protože kolem této hospody

chodily i všechny pohřby, zastavovali se tu muzikanti a „zapíjela se dušička“ při doprovodu dechovky, která délkou ztrácela „na sehranosti“. Hospoda byla i častou zkušebnou vysokého hudebního sboru a nacvičovaly se tu i počáteční složky opery V studni, která se hrála ve Vysokém v roce 1924. Pan Kašťák byl výborným fagotistou, byl to bývalý vojenský muzikant a pískal také klarinet. Po jeho smrti vedla hospodu vdovským právem manželka a po 2. světové válce ji pronajala Josefu Špikovi, bývalému malíři pokojů.

Zařízení hospody bylo podobné jako v ostatních, o nichž jsem již vyprávěla. V době hospodského pana Špiky se už svítilo elektrinou. Když ale bylo víc rumů, tak očima, říkával pan Špika. Ve všední dny bývalo na padesát hostů, o víkendů přes sto. Sedali většinou společně, bez rozdílu stavu. Z karet se hrával nejvíce mariáš, žádné schůze spolků ani organizací se tu nekonaly a taneční zábavy se nepořádaly. V roce 1949 hospoda zanikla. Shodou okolností koupil dům zase Martinec, jde ale jen o stejné příjmení bez příbuzenských vztahů

*Z archivních materiálů Prokopa Hásky,
Františky Janové a Jiřího Ďoubalíkové
převyprávěla Ludmila Hnyková.*

Jak bývalo o letních prázdninách

Kdo by se ve svém školním věku netěšil na prázdniny, školní brašna zela prázdnotou a dělila ji doba dvou měsíců, kdy se znovu naplní novými učebnicemi. Manšestrové kalhoty odřené od školních lavic odpočívaly též nepovšimnuty celou dobu prázdnin ve skříní.

U nás na vesnici školní prázdniny přivítali i rodiče, neboť po celou tuto dobu jsme se stali jejich rovnocennými pomocníky v hospodářství. Horská luka a políčka vydávala své ovoce v podobě krásného voňavého lučního sena a ke konci léta, kdy sluneční paprsky pozlatily klasy obilí, i

obilné zrno, tak potřebné pro náš každodenní chléb i voňavé sváteční koláče.

Měl jsem rád tuto část žhavého léta, kdy políčka plná vlnícího se zlátnoucího obilí vydávala svou úrodu. Moji rodiče nevlastnili žádnou mechanizaci a obilí se sklízelo ručně. Jakmile jsem se naučil sekat kosou, pomáhal jsem tatínkovi v kosení obilí. Nejdříve se sklízela oves, kosiště opatřeno dřevěným nebo plátěným obloučkem rovnalo ovesná stébla do řádků, které se opatrně nahrábly do kolébek, a ty pak se vázaly ve snopy. Ovesná sláma je poměrně měkká a práce s ní byla příjemná.

Po sklizni ovsa se sklízela pšenice a žito, žito se ovšem sekalo směrem do stojatého obilí a každý

rádek se musel ihned od stojatého obilí odebrat ručně, žitná sláma je tvrdší a její ostře useknutá stébla bodala do paží. Večer pak pobodané a zaprášené paže při mytí pěkně páliły.

Uvázané snopky obilí se na poli stavěly buď do panáčků (oves, pšenice) nebo do babek (žito). Panáčky i babky stály na poli v řadách jako elitní pluky armády. Nestavěly se do řady pro okrasu, ale proto, aby povoz tažený potahem mohl jet rovně kolem řad panáčků.

Práce pod sálavými paprsky letního slunce byla namáhavá, stříbrné krůpěje potu zdobily čela ženů. Žně hospodářem vydržené v drsných podmínkách krkonošského podhůří, tak trochu romantické, byly často námětem pro mnohé malíře a fotografy.

Jak ubíhala léta, šla kupředu i technika v zemědělství. Již se ručně nekosilo, takovým technickým mezníkem se staly samovazy, kdy stroj pokosil a pokosené obilí svázal do snopků. Stačilo je jen postavit do řady. Ovšem vrcholem dnešní techniky se staly žací mlátičky, takzvané kombajny, kdy se z polí odváží skoro čisté zrna.

Přesto ale rád vzpomenu na část svého mládí. Vidím hospodáře, jak rozemne obilný klas v dlani, aby

posoudil pravý čas sklizně, a slyším ještě píseň skřívana trylujícího vysoko nad obilným lánem.

Jiří Marek

Benáš

Dříve každý někam patřil. Měl svoji domovskou obec. Když se z jakéhokoliv důvodu nemohl o sebe postarat, byla tato starost na obci.

Pamatuji Benáše. Zvláštní člověk, v mládí prý byl velice chytrý, nevím, co se mu v hlavě hnulo, staří říkali, že mu ta moudrost „sedla na mozek“. Přečetl každý kousek novin, které se mu dostaly do ruky, a když jsme měli jít na výlet, ptávali jsme se ho: „Pán, jak bude zítra?“ Na oslovení pán si potrpěl, jinak by vůbec neodpověděl. Řekl-li „spanilo na druhou“, věděli jsme, že nám nezaprší.

Chodil pomáhat do několika domácností, vodu nanosil, když ještě nebyl vodovod, dříví naštipal, topení připravil a takové drobné práce, aby si zasloužil kus toho jídla.

Jednou takovou domácností byli Schröttrovi. Právě se sklízeli česnek. Visel v přístodůlku ve svazcích, aby dobře vysychal. Najednou se začal ztrácet. Marně si paní Schröttrová lámala hlavu, kam

že mizí. Až jednou. Šla na dvůr a tam na schodech seděl Benáš a ke chlebu se sádlem přikusoval česnek. Už chtěla spustit lamentaci, když se na ni podíval těma svýma bezelstnýma očima a pěkně pomalu, s důrazem na každou slabiku, povídá: „Paní, paní, česnek zahání devateru nemoc!“ A bylo po zlobení.

sukovicí, aby mu tam neřádila právě mládež. Vzali s sebou Benáše, postavili na hlídku a ať na ně zavolá, až půjde Karnet. S vědomím, že mají hlídače, se dali do třešní. Když byli v nejlepším, ozve se zpod stromu pomalu a důležitě: „Hoši, hoši, Karnet tu!“ Ten už stál pod stromem a jak tak jeden po druhém skákali dolů, měla sukovice napilno.

Anna Čeřovská

Z dopisů našich čtenářů

Ohlas na článek *Dvě výročí v jednom roce*

Vážená redakce,

přečetla jsem si se zájmem článek pana faráře Frýdla a věta: „Není to tak dávno, co odešli poslední pamětníci, kteří vzpomínali na Dr. Karla Farského ještě v době jeho působení...“ mě přiměla, abych se jako jistě poslední žijící pamětnice této doby ozvala.

Vzpomínám... Bylo po první světové válce, prožívali jsme radost z národního osamostatnění a jak bychom mohli být lhotejší, když patriarcha Dr. Karel Farský sloužil pobožnost česky, žádná latina. První pobožnost se za velké účasti

V aleji za městem, tam co je dnes parkoviště k vlekům, dozrály třešně. Vysockým mládencům se jich zachtělo. Jak to ale udělat, když majitel aleje často chodil obhlížet stromy. Se svou pověstnou

konala na náměstí, pak v okolí Vysokého, ale největší účast byla ve Zlaté Olešnici, kde měla být pobožnost v katolickém kostele. Bohužel kostel byl stále zavřený a kolem hlídkovali četníci v plné zbroji. V určitou hodinu přišel Dr. Farský, sáhl na kliku a dveře se samy otevřely. Působilo to na nás, tehdy šestnáctileté, - a nejen na nás - jako zázrak. Vše dál probíhalo v největším klidu, rozešli jsme se plni nadšení. Po četnicích ani památky, a tak dodnes nevím, proč a kdo je tam poslal.

Prvním varhaníkem ve Vysokém byl pan učitel Zajíček, výborný muzikant. Bohoslužby se konaly v parku a na sále v radnici, než jsme se dočkali vlastního sboru. Po odchodu pana učitele do Nymburka jsem převzala vedení já. Dala jsem dohromady smíšený sbor, ten ale účinkoval jen při slavnostních příležitostech. Bylo nás přes třicet. Při kladení základního kamene ke sboru jsme zpívali Smetanovu modlitbu „Bože, přispěj ku pomoci“. Ženský sbor chodil zpívat na pohřby, o Vánocích se zpívaly po domech koledy, pořádaly se různé večírky a hrálo se i divadlo v sokolovně. První byl Čapkův „Loupežník“. Založila se Jednota mládeže a dnes by se řeklo, že jsme měli družbu s Turnovem, kde jsme byli s

hudebním programem. Veškerý příjem věnovaly zpěvačky na vybavení sboru, zakoupily lustr, bohoslužební stůl a pod něj i koberec.

V třicátém roce jsem se přestěhovala do Prahy a i tam jsem mnoho let hrála při bohoslužbách na Praze 3 - Jarově. Ale to už by byla jiná kapitola. Po mém odchodu převzala vedení moje sestřenice M. Šimůnková a po ní můj bratr učitel Petr Hnyk, který byl varhaníkem až do roku 1996.

Jezdila jsem domů každé prázdniny a na svátky a vždycky jsem o bohoslužbách hrála. Za protektorátu jsem při bohoslužbách hrávala úryvky z národních písní, např. „Čechy krásné“, „Hej Slované“ atd. Jednou při preludiu národní hymny lidé vstali, tak jsem hymnu dohrála. Bylo takové ticho, až to bolelo. Pak jsem čekala, kdy mě sebere gestapo.

Dalo by se o tom psát víc, lituji, že nejsem spisovatelkou, abych to uměla líp.

*Jarmila Havlíčková - Hnyková
(97 let)*

Vážení a milí,

tímto Vám děkuji za Větník, kterým si udržuji spojení s mým rodným městečkem.

V posledním čísle je zmínka o spisovateli J. Širovi od pana Vladimíra Míkoláška. Vdala jsem se na Benecko. Bydleli jsme ve škole. O prázdninách v roce 1949 měl přijet na Benecko nějaký pan ředitel školy z Prahy. Nabídl jsem obci, že může bydlet u nás. Jmenoval se Josef Panýr a byl to zeť pana spisovatele Šíra. Měl za ženu jednu ze čtyř jeho dcer.

Také ještě jedno ze vzácných setkání z mého domova, když si přišla k mému otci pro černé pivo paní Dyková, manželka Viktora Dyky. Byla to velká štihlá paní s hnědýma očima.

Při poslední návštěvě Vysokého se mi moc líbily informační tabulky od pana dr. Lukáše. Slýchala jsem ještě, že na bývalé poště u Schröttrů se měl také narodit otec herečky Růženy Naskové pan Nosek. Škoda že se nenašla ještě busta Dr. Kramáře. O něm a jeho paní mně jednou vyprávěla paní Matoušková, jak hodní to byli lidé.

Děkuji Vám za všechna zlepšení, která podnikáte pro mé milované městečko. Ať se Vám vše daří.

Srdečně zdraví Hana Pochopová,
roz. Bouzková z čp. 289

CESTUJI, CESTUJES, CESTUJEME

Na horách se cítím svobodně

3. část

Pane Slavíku, zastavili jsme se spolu na cestě ke Korintskému průplavu.

Jeli jsme podél moře a v dáli viděli středověkou pevnost Akrokorint tyčící se nad Korintským zálivem. Průplav spojuje Egejské moře s Jónským. Pokusy propojit obě moře spadají už do starověku, ale průplav dlouhý přes šest kilometrů byl nakonec vybudován teprve v letech 1881 až 1893. Lodě se dlouho přetahovaly v kamenných kolejích na saních. Tu noc jsme strávili v kempu u Egejského moře. Byl moderně vybaven sprchami, lednicemi, mrazáky, všude bylo čisto, s kempem v Athénách se to vůbec nedalo srovnat. Mezi stany rostly pomerančové stromy. Tam jsem se poprvé dobře vyspal. Na druhý den jsme odjeli k Akrokorintu, z jehož hradeb se nám naskytl pohled na Sarónský a Korintský záliv. V Korintu jsme si prohlédli vykopávky. Pak následovaly

Mykény, jedno z nejstarších sídel antického světa, kde byly nalezeny poklady nesmírné ceny. Schliemann tu v minulém století odkryl ruiny paláce, který byl současně pevností a hrobkou. Hroby mykénských princů obsahovaly 19 koster doslova pokrytých zlatem. Viděli jsme Lvi bránu, kyklopské zdívo, posvátnou studnici a Atreovu pokladnici.

A další směr vašeho putování?

Krajinou s pomerančovými háji, vinohrady a domky s červenými střechami jsme se vydali do Epidauru. Navštívili jsme posvátný okrsek boha lékařství Asklepie, v lázních se léčilo hlavně spánkem. Divadlo ze 3. st. př. n. l. pro 14 tisíc diváků má nejdokonalejší akustiku v celém Řecku, takže šepot nebo šustot papíru na jevišti je slyšet i v nejvyšších řadách. Je ještě živé, každé léto se tam koná festival her antických dramatiků. Ubytovali jsme se v kempu v městečku Tolo. Byl nejenom opět velmi dobře zařízený, ale personál tam mluvil česky nebo slovensky. Deset kilometrů odtud v Argolském zálivu leží Nafplio, přístavní městečko, kde byla v roce 1822 po osvobození boji s Turky vyhlášena nezávislost a o sedm let později se stalo i hlavním městem

skutečně svobodného Řecka. Jsou tam dvě pevnosti - benátská Palamidi z 18. století, ke které vede 850 schodů, a Bourtzi ležící na ostrůvku uprostřed vod zálivu. Nachází se tam také rekreační zařízení, které využívali i českoslovenští komunističtí prominenti. Z Nafplia jsme jeli přes pohoří Arkadios do Sparty.

Četla jsem, že turistům návštěva těchto míst přináší v podstatě zklamání.

Kdysi to byl starořecký stát s vojenskou disciplínou a obával se ho celý tehdejší svět. Dnes tam však kromě sochy krále Leonidase, částečně zničeného divadla a několika povalených sloupů v olivovém háji není nic. Mnohem zajímavější byla Mystra, jejíž historie sahá do roku 1250, kdy tam Frankové na obranu proti slovanským kmenům postavili hrad Myzethra. Postupně si kolem hradu začali stavět svá obydlí i obyvatelé Sparty a vzniklo tak Horní a Dolní město s paláci, kláštery a kostely. Dnes je téměř celý tento areál v troskách, ale některé kostely byly restaurovány a jsou v nich nádherné nástěnné malby. U vchodové brány je muzeum a v kláštřích žijí mniši.

V dobách největšího rozkvětu zde žilo 42 tisíc obyvatel. Město byl o několikrát zničeno a už se nevzpamatovalo.

*Pokračování příště
Naslouchala Alice Sládková*

Co řekli o Vysokém...

Nový seriál zajímavých postřehů o našem městečku a jeho hodnocení

Ve věnci hor na pomezí v prostém rouše, tichém klidu městečko mi z dálky kyne, pravý obraz svého lidu.

František Mařatka, zhudebnil Karel Kovařovic, Na Jindřichově boudě 22. 7. 1893

Každý vrhá toužným okem po Vysokém.

Viktor Dyk, 29. 8. 1929

Od prvního seznámení mne Vaše milé město zaujalo a je mi nyní jakoby druhým domovem. Zachovávejte drahocenné dědictví, národní jazyk v rázovitě čisté podobě...

František Jílek - Oberpfalcer

Domov nebo Vysoké, též radostná utěšená představa.

Růžena Nasková, 1942

Po dlouhých letech ztracený syn se vrací do kraje mládí. Je tu tak krásně jako tenkrát.

Eduard Kohout, ve Vysokém 2. 8. 1945

Co stačí lidem, aby hory v nich se proměnily v Krakonošův ráj? Jenom ten úsměv, věřte, že nic víc.

Jan Noha, ve Vysokém 31. 5. 1965

Obdivuji Vysoké, že svým příkladem ovlivnili celý podkrkonošský kraj, nakazili jeho lidi láskou k divadlu...

Karel Palouš, v Praze 1985

Vaše divadlo je krásné, pravdivé a láskyplné. Děkuji Vám, protože takový má být každý kumšt.

Jaroslav Krček, autor hudby, po premiéře Strakonického dudáka ve vysokém Krakonoši 25. 12. 1985

Stejně jako příroda poutá nás k Vysokému i duch jeho kraje, ovzduší naplněné lidovou buditelskou kulturní tradicí.

Emanuel Poche, Praha 1986

SPORT

Volejbalistům se v soutěžích příliš nedařilo

Družstvo „béčka“ žen sice vyhrálo okresní přebor, ale úroveň této soutěže nás příliš nepotěšila. Hráčky tohoto družstva jsou zálohou našeho „áčka“ a musejí ještě hodně času věnovat poctivému tréninku, aby byly schopny své kolegyně postupně nahradit.

Družstvo žen hrající krajský přebor I. třídy mělo během soutěže řadu zdravotních potíží a obsadilo v konečném hodnocení sedmé místo. Za normálních okolností by toto umístění stačilo k setrvání v soutěži, ale s ohledem na nové rozdělení územně správních celků dochází k reorganizaci většiny soutěží a tým i k většímu počtu sestupujících.

Pokud budou sestupovat čtyři družstva, bude i naše družstvo žen postíženo sestupem a od září bude hrát KP II. Tato soutěž se hraje venku a v tomto období nám přibudou značné potíže s dopravou. Dále je třeba, aby obě družstva přes prázdniny našla řešení společných tréninků, což by přispělo k hernímu projevu zejména mladých hráček. Družstvo mužů hrající okresní přebor v jarní části nedokázalo

zlepšit svou hru a několik utkání zbytečně prohrálo výsledkem 2:3. Příchodem nových pravidel se soutěž značně vyrovnala a vítězí družstva, která se dopouštějí méně chyb. Nám zatím tento způsob příliš nevyhovuje. Nemáme dostatečně důrazný útok a v rozhodujících momentech utkání hrajeme se sklonem k opatrnosti, a to, jak se ukázalo, se nevyplácí.

Přes letní prázdniny budeme maximálně využívat všech příležitostí k tréninku a doufáme, že se naše hra zlepší.

Za oddíl odbíjené Zdeněk Seidl

KČT

Autobusový zájezd na jižní Moravu (13. - 14. května 2000)

1. den - Hraniční zámek, krátká zastávka - od hraničního přechodu Rajsna pěší túra - Kolonáda - Křížový sklep - zámek Valtice - Rendez-vous - Svatý Hubert - chrámek Tří grácií - Nový dvůr - Apollónův chrám - Mlýnský rybník - Lednice. Absolvovaná trasa měřila 20 kilometrů. Ubytování jsme byli v Pasohlávkách, po večeři jsme poseděli ve vinném sklípku. O zábavu a hudbu k tanečku se nám

skvěle postaral Jirka Pošepný. Jménem všech účastníků - Jirko, díky.

2. den - prohlídka zámku Mikulov. Někteří si ranní procházku zpestřili broděním ke kostelíku uprostřed vodní plochy. Stálo to za to. Dále jsme vystoupili křížovou cestou na Svatý kopeček, hřebenem Pavlovských vrchů na Turol, Stolovou horu, Siroťčí hrádek, Děvin, Dívčí hrady a dostali se do Dolních Věstonic. Ušli jsme tak 15 kilometrů.

Zájezd byl zdařilý, počasí skvělé, nálada u 44 příznivců turistiky výborná, a tak se těšíme na další pokračování těchto turistických akcí za poznáním.

Turistický výlet do okolí Dubé (25. června 2000)

Viděli jsme Nosálov, Vráteckou horu, kde jsme si prohlédli novou rozhlednu, a hrad Housku, který byl poprvé zpřístupněn v roce 1999. Navštívili jsme město Dubá. Po obědě jsme pokračovali ze Zakšína na Pustý zámek, a přes Nedvězí, odkud byl z vrcholu 456 m n.m. krásný kruhový výhled, a Vrabecov se dostali opět do Zakšína. Počasí na šestadvacetikilometrové trase bylo střídavé - od sluníčka k dešti i troše krup -, ale náladu nám nezkažilo, takže všech osm

účastníků ujíždělo k domovu s mnoha dojmy.

Jiří Líbal

Společenská kronika

Narození

Dne 24. 5. se manželům Jaromíře a Jaroslavu Kynčlovým z Vysokého nad Jizerou narodil syn *Matěj*.

Dne 30. 5. se manželům Marcela a Luboši Králíkovým z Vysokého nad Jizerou narodil syn *Martin*.

Hodně štěstí!

Sňatek

3. 6. *Alena Špidlenová* z Vysokého nad Jizerou a *Aleš Hořínek* z Velké Bystřice

Hodně štěstí!

Úmrtí

26. 5. 2000 zemřela v Praze v 85 letech paní *Ema Outratová*. Žila dlouhou dobu ve Třinci a vzpomíná na ni i mnoho Vysokých, kteří se u ní úspěšně učili anglickému jazyku.

11. 6. 2000 zemřela ve věku úctyhodných 99 let paní *Emilie Vítvarová*, nejstarší občanka Vysocka.

15. 6. 2000 zemřela v 76 letech
paní *Vilemína Tichá* z Vysokého
nad Jizerou.

*Všem pozůstalým vyjadřujeme
upřímnou soustrast*

Životní jubilea

Vysoké nad Jizerou

01. 07. Ludmila Strnádková 75 let
07. 07. Miroslav Kunc 79 let
08. 07. Milada Kašťáková 72 let
09. 07. Růžena Morávková 79 let
13. 07. Jiří Sajdl 73 let
28. 07. Ludmila Machytková 71 let
06. 08. Bedřich Lukeš 75 let
09. 08. Emilie Haasová 75 let
22. 08. Věra Palasová 70 let
23. 08. Julie Kubičková 93 let
24. 08. Ing. Otomar Köppl 78 let
26. 08. Jaroslava Hadravová 72 let
26. 08. Božena Holá 87 let
28. 08. Josef Zita 80 let

80 let se 26. 7. na svatou Annu
dožívá paní Anna Kuklová, rozená
Bartoničková z Vysokého nad
Jizerou, žijící dnes v Praze.

Helkovice

19. 07. Vlasta Duštírová 73 let
08. Ludmila Nejedlová 74 let

Horní Třfč

17. 07. Věra Hrubá 71 let
19. 07. Václav Eder 74 let
29. 07. Božena Škodová 73 let
25. 08. Josef Slavík 76 let

Sklenařice

03. 07. Oldřich Vitvar 77 let
12. 07. Olga Šimůnková 77 let
29. 07. Vladimír Holec 87 let
14. 08. Jaroslav Friedrich 80 let
23. 08. Anna Metelková 71 let
31. 08. Anna Grosmanová 87 let
31. 08. Emilie Stochlová 79 let

Stará Ves

16. 08. Stanislava Chlumová 83 let
11. 7. se dožila 80 let paní Anna
Pribáňová, rozená Poláková ze
Staré Vsi, žijící dnes v Praze.

Všem jubilantům blahopřejeme!

Znáte své město?

obrázkový seriál k zamyšlení

Námět a foto Ludmila Hnyková